

МАДАНИЯТЛАРИМИЗ ҲАМКОРЛИТИ БАЙРАМИ

БИЗНИНГ СУҲБАТ

САНЪАТИМИЗ СИЗГА

Юлия БОРИСОВА, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати — РСФСР адабиёти ва санъати кўнлари раҳматларим, яна ўзбекистонлик ҳамкасбларим билан дийдор кўришиб турибман. Тошкентда бўладиган иккинчи учрашувлардан, гурунгардан, иккунда ва санъат, маҳорат ҳақида бўладиган баҳс-мунозаралардан, филм-муҳозазалардан кўп нарса кўтиб бу ерга келдик. Бизни ниҳоятда очик қўйишдики, меҳр-муҳаббат билан кўтиб олишди. Тошкентга қўйган қадимийнинг биричидасидек бундай улғувор меҳмондўстлик ҳар қандай санъаткорга катта масъулият юқлатиши ҳам ҳис қилдим. Чунки, биз бу ерда учрашувлардан ташқари ўз санъатимизни ҳам намойиш этамиз. Ана шундай чиқишларимиз ҳам репертуар ранг-баранглиги, ҳам иккун маҳорати жиҳатидан етук бўлмоғи лозим. Шундагина биз ўзинизга кўрсатилган катта иззат-ҳурмат ва эҳтиромга муносиб иш қилган бўламиз.

ДАВР УЛУҒВОРЛИГИ АКССАДОСИ

Гелия КОРЖЕВ, РСФСР Раёсатлар союзининг раёси, РСФСР халқ раёси, СССР бадий академиясининг аъзоси — Тасвирий санъат усталари давр улғуворлиги. Ўз халқининг ҳаёти ҳамда бунёдкорлигини ўзига ҳос йил билан санъат «сононалар»да кайда қайт этиб боради. Ўқимини халқчил позициядан турб ёритиш расом учун ҳаммаша битмас-туғамас илҳом сарчасимас бўлиб келган. Ноҳамтарлиги йўлмангку, бунинг шахсан менинг ижодимда ҳам кўриш мумкин.

РСФСР адабиёти ва санъати кўнлари ҳақларида ўз тасвирини бўлиб ўтган ишлар, иккунд ҳамкорлиги янада мустақимлашди деб ишонамиз. Шубҳасиз, бу маданият байрами ҳар биримизнинг ижодимизда ёрқин из қолдиради.

Қатор асарларим учун Ватанимнинг ижодий ўтмиши, «Аврама» асли билан уйғонган Октябрь тоғи бош мавзу бўлиб қолди. Ана шу ҳақрамонона дарики. Компартиянинг раҳбарлик ролини ақс эттириш борасидаги назамилар туйғули «Коммунистлар» деб атаган триниш дунёга келди. «Интернационал», «Вайроқ», «Кутарётган киши» ва «Гомер» деб номланган ҳар учала асарим 1961 йилда СССР бадий академиясининг олтин медали, кейин И. Е. Ретин номи РСФСР Давлат мукофотига лойиқ қўйилди. Москва олий бодий-сановат билим юртида (собиқ Строганов билим юрти) тасвирий санъат кафедрасига бошчилик қилиш билан бирга халқимизнинг қаҳра-

МХР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИННИНГ СОВЕТ ИТТИҒОҒИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Монголия Халқ Республикаси Буюк халқ хуралли Президиумининг Раиси Юмжагийн Цеденбал бошчилигидаги МХР партия-ҳукумати делегацияси

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг тақдирига биноан 1976 йил октябрь ойининг иккинчи ярмида расмий дўстона визит билан Совет ИттиҒоғига келади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўртоқ Мефодий Наумович Свейшников пенсияга чиққанлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми ун СССР давлат банки раёсатининг раёси вазифасидан овоз қилди.

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Владимир Сергеевич Алхимовни СССР давлат банки раёсатининг раёси қилиб тайинлади.

«Берёзка» Давлат Академик хореографик ансамблининг чиқишлари РСФСР адабиёти ва санъати кўнлари очилишига бағишланган концертга файз киритди. Суратда: «Берёзка» ансамбли ўз санъатини намойиш этмоқда. А. Тўраев фотоси.

РЕПЕРТУАРДА-ЎЗБЕК ҚЎШИҒИ

РСФСР адабиёти ва санъати кўнларида қатнашаётган бадий коллективлар орасида А. Юрлов номидаги давлат Академик рус хор капелласи ҳам бор. Бу ансамблга РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Юрий Ухов раҳбарлик қилади. Шунинг қувончили, ана шу бадий коллектив репертуарида таъинли ўзбек композитори Мутал Бурхонов қайта ишлаган иккун қўшиқ ҳам бор. Бу асарлар республикамиз санъат муҳлисига «Берёзка», «Бигул» номлари билан таъин.

Ўзбекистонлик композитор дўстимизнинг қўшиқлари ўзининг тинч оҳанги ва қувончили билан бизни мафтун этган эди, — дейди Юрий Ухов. — Биз бу асарларини ҳеч иккиламмай репертуарга киритдик. Муҳлисариимиз қўшиқларини юдда илҳим қўтиб олдилар. Уларни ижро этиш ўзиниз ҳам ёқиб қолди. Бир неча йиллар, бу қўшиқлар репертуаримиздан тўшмай, унга файз киритиб келмоқ-

да. Биз бу икки қўшиқни Тошкентга олиб келдик. Ўйлаймизки, ижроимиз қардош дўстларимизга ҳам маъқул бўлади. Хор капелласи Россия Федерациясининг машҳур бадий коллективларидан ҳисобланади. Унинг репертуарида классик ва совет композиторларининг қардош санъаткорларининг асарлари ўрин олган. Бадий коллективнинг муҳлисари деярли барча қардош республикаларда топилади. Хор капелласида РСФСРда хизмат кўрсатган артист Ирина Корилюкова, Борис Шуманов, Лидия Солоднова, Виктор Давиденко каби таъинли хонадалар бор.

ПЛАНЕТАМИЗДА

Ж. ГАРРИМАННИНГ Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН УЧРАШУВЛАРИ ҲАҚИДА АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 11 октябрь. (ТАСС). Американинг таъинли сийбон арбоби А. Гарриман яқинда Москвада бўлган эди. У матбуот учури берилган суҳбатда, жумладан, бундай деди: Бош секретари Л. И. Брежнев билан яқинда қилган суҳбатларим натижасида совет раҳбарлиги тинчлик ҳақида, ер кўрмасида уруш даҳшатларининг бундан бўён тақороланмаслиги тўғрисида ҳаммуҳли қилаётганлигига яна бир марта ишонч ҳосил

қилдим. Совет—Америка муносабатларининг аҳволи тўғрисида совет раҳбари билан фикрлашиб олганлигим мени ҳозирги маъмурият Совет ИттиҒоғига нисбатан тугган сийбонда хато-ларга йўл қўйди, деб ҳулоса чиқаришимга мажбур этди. Муваффақиятсизлик шундан иборатки, деб таъинлади А. Гарриман, маъмурият курул-роғларини анча чеклаш тўғрисида Совет ИттиҒоғи билан бир битимга келиш соҳасидаги энг яқин

СОЦИАЛИЗМ ВА КОММУНИЗМ ИШИГА САДОҚАТ

ГАВАНА, (ТАСС). Кубада халқ ҳокимияти муниципал органлари бўлиб ўтган сайлов Куба халқи бирлигини, унинг коммунистлар партияси теварақ жипслашганлигини, социализм ва коммунизм ишига чексиз садоқатини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланди.

Сайлов натижалари Куба халқининг мустақим революцион

ШВЕЦИЯ КОММУНИСТЛАРИ СЎЛ ПАРТИЯСИ ПРАВЛЕНИЕСИННИНГ ПЛЕНУМИ

СТОКГОЛЬМ, 12 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Швеция коммунистлари сўл партияси раёсатининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум мамлакатда парламентга бўлиб ўтган сайловларнинг яқинлари муносабати билан партиянинг муҳим вазифаларини муҳофаза қилмоқда.

Швеция коммунистлари сўл партиясининг раёси Ларс Бернер шу масала юзасидан доқлад қилди. Пленум партиянинг қоруну мамлакатда парламентга бўлиб ўтган сайловларнинг яқинлари муносабати билан партиянинг муҳим вазифаларини муҳофаза қилмоқда.

ТЕЛЕСАЙП ЛЕНТАСИДАН

ВАРШАВА. Польша Халқ Республикаси халқ ҳўжалигининг етакчи тармоқларида ишлаётган 2,5 миллионга яқин ишчи шу беш йилда 93 маъланасини оширади. Ҳар беш ишчининг бири юқори малака-

ли ишчи номини олади ёки «ўз насининг устаси» унвонига эга бўлади.

ОСЛО. Мосс шахрида солавет маданияти кўнлари бошланди. Норвегияликлар бу са-

имқониётни қўлдан бой берди.

Л. И. Брежнев умуман ядро урушини йўқотиш тўғрисида битим тузилишини ҳамма нарсасидан кўра кўпроқ истади. Бош секретариининг ўзи ва биргаликда ишлаётган кишилар урушининг ҳамма даҳшатларини бошларидан кечирганлар ва уруш нималигини яқин биладилар. Шу сабабли Л. И. Брежнев ва унинг сафдошлари ўз бошларини ва наби-ларини урушдан асбид ҳа-лос бўлишларини истадилар. Совет раҳбарлигининг ана шундай чуқур ёттиқоди афзаллигини фойдаланамиз. Мен бу билан биз катта хато қилмоқдамиз, деб ўйлайман.

Ҳокимият йиллари мобайнида Куба ҳаётида бўлиб ўтган энг муҳим воқеалардан биридир. Сайлов Куба революциясининг олға қараб яна бир катта қадам қўйганлигини билдиради, революция позицияларини мустақимлаш ишига хизмат қилади, Социалистик Кубада давлат тузилиш жараёнининг тугаллигини билдиради. Халқ ҳокимиятининг сайб қўйилган органлари тузилиш бутун бошқаруш системасини ва давлат раҳбарлигини таъминлаш тириш йўлида сифат жиҳатдан энг берган бурилиш демокдир.

реал ўсишга ёриш, меҳнатқилларнинг демократик ва касба союзулари ҳуқуқларини ҳимоя қилиш юзасидан самарали қоралар кўрилишини талаб қилади.

Швеция коммунистларининг сўл партияси, деб таъинланади резолюцияда, мамлакатнинг ҳарбий ҳаражатлари қаматирилишини, халқларнинг миллий-озодлик кураши қўллаб-қувватлашини талаб қилади.

фар Литва ССР маданияти ва санъати билан танишадилар.

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатларда коммунал хизмат ҳақи гўят қимматлашиб бормоқда. Утган йили америкалик хонадоннинг элентр энергия учун сарфлаган маблағлари шундан аввалги йилдагига нисбатан 7,4 процент ортди. Ойлахома штатида элентр

Г. ШМИДТ БИЛАН Ж. КАЛЛАГЭН МУЗОКАРАЛАРИ

БОНН, 12 октябрь. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг канцлери Г. Шмидт «яшин тезлигида» Буюк Британияга сафар қилди. Бу ерда ана шу визит «хусусий ҳаракат»га эга деб эълон қилинди. Г. Шмидт Германия ҳукуматининг бошлиги парламент сайни лавдан кейин чет элга биричи марта сафар қилди.

ГФР газетлари таъинлади, ўганидек, Г. Шмидт билан Англия бош министри Ж. Каллагэн асосий эътиборни Буюк Британиянинг иқтисодий ва молиявий қийинчиликларини муҳофаза қилишга қаратдилар. Кейинги вақтларда Германия Федератив Республикасининг валюта биржаларида фунт стерлингининг қиймати Г. Шмидт Германия марказига нисбатан гўят пасайиб кетганлиги ана шу қийинчиликлари акс эттирди.

ФРАНЦИЯНИНГ ҚАРОРИ

ПАРИЖ, 11 октябрь. (ТАСС). Мудофаа министрлиги Франция Г. Шмидт Германияга жойлашган француз қўшинларидан 10 минг солдат ва офицерин олиб чиқиб кетажягини эълон қилди. Мудофаа министри И. Бруж Германия Федератив Республикаси ҳукуматини шу хусусда расмий хабардор қилди.

Франция НАТО ҳарбий ташиқотида чиқиб кетгандан кейин икки томонлама тузилган битимга мувофиқ француз қўшинлари Г. Шмидт Германия территориясида турибди. Бундан бир неча йил муқаддам ГФРда 70 минг француз солдати бор эди. Солдатлар сонининг қисқартирилиши натижасида уларнинг миқдори 50 минг кишигача қамаяди.

Махаллий обзоришлар таъинлади, ўганидек, бу қарор Франция — Г. Шмидт Германия муносабатларини бир муча кескинлаштириб юбориши мумкин. Бунинг боиси шунки, ГФР ҳукумати иттиҒоқчиларнинг ГФР территориясида жойлашган қўшинлари сонининг қисқартирилишидан норози бўляпти.

ТАЙЛАНДДАГИ ВАЗИЯТ

ЛОНДОН, 11 октябрь. (ТАСС). Мамлакатда ҳокимиятни ўз қўлига олган Тайланд генераллари жиқна-мушт бўлмоқдалар. Ҳарбий ҳўхта бутун «ахтилом тутилган фтиа» бош этилганлигини ва куруқликдаги қўшлар қўмондонлигини ўриб-босари Чалард Хираниасирини қамқоққа олишганлигини эълон қилди. Ун армиядан бўшатиб юбордилар. Ҳозирги пайтда генераллар ва катта офицерлардан кимлар у билан алоқа боғлашгани аниқлаб чиқилмоқда. Ҳарбий доираларда Ч. Хираниасирининг таъсир кучли эди ва у ўнг миллий партияга яқин турар эди. Чет эл муҳбирларининг хабар беришича, ҳўкмрон ҳўнтанинг буйруғига мувофиқ баъзи генераллар ва катта офицерлар таъиб этилмоқда.

Вангкогда аҳвол кескин-лигича қолмоқда. Солдатлар шаҳарнинг ҳамма қисмида вуқудга келтирилган қон-роль-ўтнатиш пунктларида ҳамма машиналарни тинтиб қўрмоқдалар. Ҳўкумат мунас-сасалари қўшида соқилар кўнайитилди. Ҳамма ерда гулҳан ёниб турибди. Полиция ва ўнг ташиқотларга мансуб безорилар китоб ма-газинлари ва кутубхоналари ағдар-тўнтар қилмоқдалар, уй-жойларни тинтиб қўрмоқдалар ва маъмуриятнинг фикрича, «қўпуровчи-ли» ҳарактерида бўлган барча китобларни ёндиришмоқдалар. Социалистик мамла-катларда нашир этилган китоб ва журналларнинг ҳаммаси, бадий ёки илмий-тех-никавий китоб ва журналлар, ана шу мамлакатларда-даги ҳар бир автор томонидан ёзилган илмий мақола-лар ҳамда бадий асарларнинг таржималари, шунинг-дек гарб мамлакатларидаги ёзувчилар, олимлар ва фи-лософларнинг прогрессив қа-рашлари наҳор этилган китоб-лари ва брошюралари ана шундай адабиёт жумла-синдир.

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Республикасида қорвчи-лининг моддий базасини мустақимлаш ва самарадорлигини оширишга катта аҳамият берилмоқда. Кейинги йилларда мамлакатнинг турли районларида Совет ИттиҒоғининг ёр-дами билан механизацияла-штирилган 15 та сўт фермаси қурилади. Бу фермаларда 400 тадан тортиб 800 тагача қорамол боқилмоқда.

(ТАСС).

ЭЛЬБРУС ЭТАГИДА ТУҒИЛГАН ШЕЪРЛАР

Алим Кешоков қабардил-балқар адабиётининг атоқли намояндаларидан. Унинг «Ёшлик замин», «Илқ тош», «Тавро» каби шеърли тўпламлари. «Чавандоз йўли» дostonи совет адабиёти ҳазинасига муносиб ҳисса бўлиб қўшилди. Адибнинг «Муъжизавий лаҳза» диалогиси қабардил-балқар адабиётида катта йирик полотно ҳисобланади. Китобнинг биринчи қисми «Чўққилар уйғоғи» номи остида аллақачон ўзбек тилига таржима қилинган. Алим Кешоков драматург сифатида ҳам таъинли.

АЛИМ КЕШОКОВ.

Қабардил-балқар АССР.

Еган шеърларимда кўз меҳрингиз бор, Дили дардларингиз унда муҳассам. Жо унда аламли онлар бетакрор, Жо унда бахтиёр дамларингиз ҳам. Мен-ку яшамадим ҳайда таңхо, Бир четда қўлда кечирмадим кун. Қай бир ўт ёндирса сизни мабодо, Ушал ўт менга ҳам ташлайди учун. Сиз тоққа чиқасиз, йўлингиз хатар, Сизингиз, толиқар қадамим менинг, Сиз отни қичасиз; мисли ел қадар — Отингиз ҳайдамоқ дел ғамим менинг. Сизсиз қўшигига топмагйман сас, Сизсиз не кўргайман, не эшитгайман? Қўшимда сиз юксан бўлмасангиз, бас, Шунингиз мен хатто тубан кетгайман. Сиздан оламан ҳам ҳайт сабогин, Сиз борки, писандмас хатто жаҳаннам. Енгилман, далдангиз эшитган чоғим, Ҳасратингиз эса келтирмади ғам. Кўнсимда юрагим урар экан бонг, Садо берар экан сўзим, одамлар, Уримда беҳисоб бўлса гар, не тонг, Аламли онлару бахтиёр дамлар...

— Ҳадинг нима бўлғай менга, Эльбрус, Ғаройиб тўғха эт, бир айла қарам. Шонингиз ёндашай токи дуб-дуруст, Дуб-дуруст ўхшайин сенга ўзим ҳам. Шунда жаов берар Эльбрус, майин: — Менда оппоқ қорлар шафқоғлиги бор.

Шод яша, ғамларга бўйин эгмайин, Қорларимдай бўлғил поң, тоза рухсори! Оталардан қилч этгандай қабул, Қорлар оқилгига очдим қўлимни, Қора ранглар қалдан йўқолди буткул, Фақат нур ёритди юрган йўлимни! — Ҳадинг менга недири, Кавказ қўбонг? — Ногоҳон гулларга тўлди қар томон, Ранг, ранглар борлиққа кетди-ю, тошиб, Еринг гўзаллиги бўлди намон, — Манга, о! — жомоли порлаб қўбонг дер.

Рангларин оламан тушдиги мисол, Берини асрайман, ёшай дейман шеър, Ҳанузгача шеърини топламайман лол... — Сенинг ҳадинг недири, эй она дарё! — Қорлар тағидан тўқин турди-ю, Суронли илтидаш, шу лаҳза гўё Ҳақириб отига қамчи урди у! Дараларни бўйлаб ортидан чоғдин, Ҳадисин олсам деб, қўбонг этган чоғ, Унда фақат қопил-елмонини тоқдин, Қўбонг етолмайман ортидан бироқ...

Муҳаммад АЛИ таржимаси.

